

LBRIS

We know
books

Issabela Cotelin

CERCUL LUI EUCLENȚIU

Editura Hoffman
2024

În prezent apare în numeroase antologii și colaborează cu mai multe publicații, în care, de asemenea, pot fi găsite și referințe critice.

Traduceri:

Tetralogia **Să fie lumină!**/**Да будет свет!**, de Florentina Mateescu (ed. File de Lumină, 2020).

Volume proprii:

Romane:

Macii sunt întotdeauna roșii (ed. File de Lumină, 2020)

Ehmeya (ed. Astralis, 2021)

În exil printre oameni (ed. Rafet, 2021)

Cutia cu suveniruri (ed. UP, 2021/BookForge, 2024)

Procesul margaretelor (ed. Siono, 2022)

Trandafiri în ruine (ed. UP, 2022/BookForge 2024)

Poezie:

Câmpul cu narcise (ed. Betta, 2021)

Solitudini (ed. Pim, 2022).

Coautor:

Elite îngenuncheate (Cristina Logofătu, Issabela Cotelin, Hoffman, 2024)

CUPRINS

Era matriarhatului / 5

Petrecerea / 29

Strada Toamnei / 55

Grădina de Vară / 85

Primăverii / 113

Capăt de linie / 144

Notă biografică / 157

Dar toate trebuie să aibă un sfârșit. Euclențiu se trezește din reveria sa, care era expresia unei aspirații esențiale, oricât ar fi fost de inconștientă, a acestei făpturi în ficțiune, anume aceea de a nu intra în contact cu realitatea propriu-zisă. Trezindu-se i se face un dor năprasnic de soția sa amorfă, de cadrul său amorf de existență, de covrigii calzi pe care trebuia să-i aducă colegilor săi de școală, apoi șefilor și colegilor de muncă de mai târziu. Poate i se face dor și de acea femeie de serviciu care îl punea să strângă un robinet de la o chiuvetă...!

Victor Atanasiu

PETRECEREA

Era iarnă, târziu și nu cunoștea locul. Petrecerea de la care tocmai plecare îl obosise pe Euclențiu mai mult decât crezuse, iar frigul nopții îi pătrunsese oasele. Nu prea era genul care merge-n zori la lucru și seara la bairam. În plus, era posesorul unei vârste care începuse să aibă un cuvânt serios de spus.

Se baricadă în interiorul scurtei de puf primite de la unul dintre cei doi băieți ai lui ca într-un cocon, punându-și mânușile și încercând să-și acopere și fața, atât cât era posibil, în glugă. Trase cu ambele mâini de șnurul acesteia până când gluga se strânse într-un cerc mic și creț, cu margini tremurate, apoi privi dezorientat în jur. Nu era țipenie de om în preajmă, iar de unde plecase nu putea suna înapoi.

Trase aer rece în piept și se simți neajutorat ca în copilărie, când rareori, ce-i drept, rămânea singur acasă. Gustul amarului al unei solitudini cu care nu se obișnuise practic niciodată îl încolți iarăși din toate părțile, cu toate că luminile îndepărtate ale orașului în ceață, aidoma puținelor jucării colorate pe care le avusese când era mic, păreau a vrea să-l încurajeze.

Da, așa se simțea și atunci. Rătăcit într-o lume străină, deși totul arăta atât de familiar.

Își scoase o mânășă, se pipăi după telefon și-i aprinse ecranul.

Nu se mira prea mult că gândul i se dusese atât de departe. De acolo venea în noaptea asta, de fapt. Dintr-o copilărie uitată. Mai precis, de la o petrecere cu niște foști amici din școala primară și ulterior din liceu. O anunțase, desigur, pe nevastă-sa că o să stea până târziu, dar că nu va exagera. O asigurase și că, deoarece nu era cu mașina, o să-l aducă acasă careva, să nu vină ea după el. Dar, evenimentele precipitându-se, plecase cam debusolat, cu vreo oră înainte de miezul nopții. Adică mai devreme chiar decât preconizase.

Aplicația de taxi nu-i găsi nimic. Cea de localizare îi propunea combinații de mijloace de transport în comun aiurite. Metrou nu era la îndemână. Și nici nu l-ar mai fi prins pe ultimul. Ce era de făcut...?

Renunță la butonat. Îi înghețase mâna pe telefon. Băgă micul aparat, devenit inutil, în buzunarul interior al hainei, își retrase degetele la adăpostul mânușii și merse înainte un timp, în neștire.

Deodată, prin negura ninsorii, la o distanță apreciată ca rezonabilă, depistă conturul slab luminat al unui tramvai. Euclențiu miji ochii. Îl știa bine, era tramvaiul Zero! Nu mai mersese cu el de când... de când...

Acel tramvai înconjura, în formă de cerc și în sensul acelor de ceasornic, orașul. Undeva, pe la jumătatea cercului, se oprea, făcea un scurt popas în care schimba macazul și apoi se întorcea pe jumătatea de cerc rămasă cu alt număr, respectiv Unu, de unde plecase. Iar acolo, la capătul intermediar, ar fi fost la doi pași de casă. Un noroc chior, deși pentru asta trebuia să străbată ditamai traseul.

Paradoxalul traseu rotund cu trei capete al tramvaiului cu două numere semăna leit cu gluga lui, remarcă în timp ce-și ghida pașii către acesta. Ea, gluga, închisă cum era în acel moment, părea rotundă. Însă șnurul, circulând printr-un tunel de fâș, se poticnea ușor în dreptul frunții, unde cusătura mai groasă îi încetinea alunecarea, iar apoi ieșea prin două găuri laterale la baza feței, loc în care, oricât ar fi strâns nodul la punctul de întâlnire, cercul se întrupea. La fel ca șina tramvaiului, gluga lui nu se închidea perfect. Îi rămânea un gol sub bărbie ca bucata de pământ pe care se schimbau șinele și astfel gluga lui era aidoma tramvaiului cu traseu în formă de cerc avea două capete și unul de mijloc...

Ușurat că nu trebuia să explice nimănui teoria cu șina și șnurul, pentru că de obicei vorbea puțin și nu era înțeles pe măsură, iuți pasul. Cât visase el cândva să se plimbe cu tramvaiul ăsta în voie! Nu în astfel de condiții, evident, dar visul nu-l întreabă pe om când să se împlinească.

Nu era însă timp de reverii. Se grăbi cât de tare putea, convins că e ultimul tramvai al zilei. Vremea îi cam tăia răsuflarea, iar viforul celei de-a patruzeci și opta ierni la care ajunsese cu numărătoarea îi accentua starea de tristețe, în ale cărei brațe de amantă părăsită-n grabă revenea din când în când ca într-un alcov plin de miresme ademenitoare tocmai prin putreziciunea lor atât de cunoscută.

Nu c-ar fi avut vreo amantă. Nici măcar nu încercase, după cum nici păgubosul obicei de-a se gândi la *ce-ar fi* sau *ce-ar fi fost dacă* nu-l bântuia de regulă. Avusese doar o iubită și două soții.

Deși trei la prima vedere, fuseseră în realitate numai două femei în viața lui – de unde se vede iarăși cum înșală aparențele. Prima, Bianca, fusese ceea ce în reclamele con-

temporane se cheamă *îmbietor 2 în 1*, adică iubita devenită nevastă. Divorțase de ea cu mare scandal și fără cel mai mic regret în urmă cu destui ani, într-un moment total nepotrivit, acela în care mama lui trecea printr-o boală gravă, iar tatăl, a cărui prezență scădea proporțional cu înaintarea în vârstă a ambilor, găsisese de cuviință să se volatilizeze de tot. Era totuși un lucru bun în povestea asta. Bianca demonstrase încă o dată că tot ce e *2 în 1* nu funcționează așa cum ar funcționa fiecare element dacă și-ar vedea de treaba sa, fără să se combine, cu jumătăți de măsură și cu utilitate minimă, într-un produs spectaculos numai la suprafață.

All inclusive e, indubitabil, marea păcăleală a comerțului cu sentimente pe care-l face omul cu omul, numit iubire.

Cu ea, fosta, s-ar fi putut întâlni la petrecerea cu colegii și asta era unul dintre cele două motive pentru care se grăbisese să plece. S-ar fi reîntâlnit, categoric, în calitate de fostă colegă. Nu știau mulți despre mariajul lor ratat. Iar asta s-ar fi întâmplat numai dacă ar fi stat după miezul nopții, când ea își anunțase cu surle și trâmbițe sosirea. Dar n-a vrut s-o revadă și tocmai de aceea apreciasse cum se cuvine anunțul ei, a cărui țintă era foarte posibil să fi fost chiar el. *În caz că nu-mi face plăcere*, interpretase Euclențiu, *să plec în timp util*. Deși contextul în care s-ar fi revăzut ar fi fost unul inedit, era de preferat, pentru liniștea lui relativă, să se lipsească de ineditul oferit de providență.

Dar cum ajunsese la petrecere...? În urmă cu vreo săptămână îl sunase Sferle, amicul lui de-o viață.

Îl mai chema și Ionel, dar, din cauza mulțimii de băieți botezați astfel pe vremea lor, nu-i zisese nimeni pe numele mic vreodată. Ca, probabil, și restul Ioneilor, Sferle fusese un mic visător, care-și dorise cu ardoare să iasă din rândul

oamenilor banali și pentru asta încercare o grămadă de variante de afaceri, toate fluierându-i a pagubă în soartă. Îndrăgostit dintotdeauna de chitară, se întorsese într-un târziu la ea, reușind cu înverșunare să răzbată hățișurile lumii muzicale autohtone și să devină cântăreț de rock sau jazz, după preferința consumatorilor din cluburile pe unde cânta. Viața de artist i se potrivea, în sfârșit, mănășă. Bărbat în toată firea, cu plete, blugi ruți, bandane și talent, își spunea acum Johnnie Es și era cap de afiș al restaurantelor cu ștaif. Dar în memoria colectivă a foștilor colegi rămăsese pentru totdeauna Sferle.

Sferle era unul dintre cei numărați pe degete cu care Euclențiu păstrase de bunăvoie legătura când terminase școala și liceul.

— Euclențiu, hei, *bro*, ce mai faci? îl interpelase acesta la telefon. Nu contează, fii atent, luna viitoare ne adunăm câțiva la Vali acasă, c-a venit din Germania.

— Hei, salut, frate, ia-mă ușor. Care Vali, mă?

— Ala, frate. Din ultima bancă, știi, făceam noi bășcălie de el și-i puneam piedici, iar el nu riposta niciodată. Înalt, șaten, schilod, plin de coșuri...

— Ahaa... Vali, da, da. Îl știi, da. Mă certa mă-sa când mă prindea seara pe-afară, de parcă eu eram capul răutăților. Dacă doar pe mine mă prindea...! Apoi se ducea și se ruga la mama, săraca, să-mi zică tot mie să-i lăsăm copilul în pace!

— *Shit*. Nu mi-ai dezvăluit niciodată chestiile astea. Dar nici omu' nostru n-a pomenit nimic, ba s-a bucurat când l-am anunțat că vii și tu. Parol! Treburile astea se prescriu la maturitate, Euclențiu.

Parcă-și vedea amicul prin telefon făcându-i șugubăț cu ochiul – un gest tipic. Cum tipic era și să-i aranjeze prezența la o petrecere la care el să afle că va participa după ce se parafase lista cu invitații. Posibil ca și Sferle, la rându-i, să-și fi vizualizat vechiul tovarăș, adică pe Euclențiu, dând din mână a indiferență binevoitoare la manevrele de culise ale celor din jur.

— Nu te impacienta, că din liceu s-a aplanat conflictul, îl liniști el, aprobând astfel tacit invitația. Ba chiar jucam cărți la scară, în grup, după ce ne-am mutat la bloc. Se schimbaseră mult.

— Mult, zici?!? Eh, *wait a second*, să îl vezi acu'!

— După ce-a intrat la facultate, n-am mai auzit de el.

— Și noi ne-am văzut din toamnă-n primăvară. Dar află luni continuarea. Toți suntem cu „va urma” pe-aici. *Listen to me*, n-ai mai auzit de el, c-a plecat. Cum – o să ne spună în persoană, că tare-i place să povestească. A terminat școala în afară și e mare boss la nemți. Are o firmă cu aparatură electronică și-o vilă foarte cool. Acolo ne ducem.

— Dar de ce luni și de ce la vila lui?

— Pentru c-a venit cu treburi în țară și face cinste! L-o fi apucat nostalgia. A zis să venim când, cum vrem, așa, cam după ora cinci încolo. Fără protocoale. Bem și noi un pahar. *Just us*. Depănăm amintiri *and have fun!*

— Dar cine mai vine?

— Vezi tu când ajungi. Nici nevasta, mai răsese Sferle. Euclențiu mormăise ininteligibil:

— Nici nevasta, ce?

— *No woman, no cry...* Să n-o iei.

— S-a stabilit așa?

— Nu e directivă, dar așa ne-am... subînțeles! Chestie de relaxare, *man*.

— Relaxare? Eu mă relaxez și cu, și fără, încheiase Euclențiu convorbirea neutru, având impresia nelămurită că îl ferise soarta de o ședință cu participarea obligatorie.

Sau tocmai îl invitase...?

Admirase încă o dată ușurința cu care folosea amicul lui englezismele uzuale, care din gura lui n-ar fi ieșit așa natural. Pe *bro* sau *man*, deși le știa, le spunea numai în gând. Îndeosebi pe *shit*. Expresiilor mai lungi nu le cunoștea traducerea, dar putea trăi senin fără a ști ce-a zis celălalt. Mai ales când celălalt era Sferle.

Se zburlise în secunda următoare, alunecându-i gândul la ex-soție. Apoi, tot fără voie, se surprinsese gândind cu duioșie neașteptată la Amalia lui, nevasta actuală. N-avea de obicei vreun alt sentiment față de ea, în afară de acela de mulțumire că exista acolo, undeva, iar sentimentul cu pricina îi era suficient. În clipele acelea însă, de după finalul convorbirii, îl străpunsese ceva în plus la adresa ei, ca un fel de împlinire suplimentară.

S-a dus de la serviciu direct la vila fostului coleg de școală și de cartier, unde a găsit o veselie de nedescris. Toți, vreo opt, nouă, poate zece, căci nu stăteau în același timp în aceeași cameră și nici n-avea cine și de ce să-i numere, veniseră înaintea lui și erau deja bine-dispuși. Barierele temporale fuseseră, după toate dovezile existente, sparte, odată cu câteva pahare din colecția de cristal a lui Vali. Fiind singurul cu mintea lucidă la ora la care ajunsese, se miră cu voce tare, în loc de salut, că nu s-au apucat de sărit pe canapele ca pe băncile școlii de demult ori de dansat pe mesele de palisan-

dru ale gazdei, care-i privea pe toți cu satisfacție dintr-un fotoliu-balansoar din piele naturală.

Fotoliile din vila fostului coleg nu se asortau deloc cu scaunele lui tapițate de acasă, constată fugitiv Euclențiu. Nici costumele de stofă ale bărbaților și rochiile lucioase ale femeilor cu blugii lui clasici și călcați la dungă, cu sacoul pepit și cu geaca de puf. Doar Sferle mai era în blugi. Însă era evident că nimănui nu-i păsa. În seara și în locul acela nimeni nu reacționa și nu judeca uzual, așa că Euclențiu, un conformist nativ, se conformă destul de repede stării de fapt.

În afară de Sferle și de Vali, care-l întâmpinase cu emfază, mai recunosc pe câțiva dintre cei prezenți. O străngere de mână solidă cu băieții și o schiță de sărut în vânt, ca-n filmele americane, cu fetele și gata, era intrat și el în atmosferă.

La început se destinsese și, treptat, păruse a se relaxa cu adevărat. Ciugulind câte ceva și bând câte-o gură de vin, a făcut rapid cunoștință cu restul. Cum era ultimul venit, neluând-o în calcul pe Bianca, care avea să-și facă simțită prezența de Cenușăreasă deconspirată abia după miezul nopții, s-a declanșat automat un interesant joc de societate, ale cărui reguli erau stabilite din mers. Jocul de-a cine e fiecare. Toate băjbâielile în trecutul comun începeau cu *Îți aduci aminte?* sau *Mai știi?* și deveneau un fel de baba-oarba cu indicii hilare, care stârneau hohote de râs, lăsând în urmă recunoașterea ca atare. Un joc palpitant, cu nume și locuri, cu amintiri prin care se căutau în bezna unei epoci nu atât foarte îndepărtate, cât departe de ce și unde era azi fiecare. Descopereau cu surpriză că s-au ciocnit cândva unii de alții într-un fel sau altul, până când, în cele din urmă, s-au

identificat, cu mici aproximații, cu toții. N-aveau cum altfel. Fusese o școală mică, într-un cartier mic și mulți făcuseră și liceul din proximitate.

Se temuse la un moment dat de degenerarea discuțiilor. Siri, cu chipul lui creol neschimbat, cu păr creț și negru ca pana corbului, care nu albise deloc, cu ochii lui mici și rotunzi, lucind încă de toate curiozitățile lumii, fusese pe vremuri atracția când pozitivă, când negativă, a tuturor copiilor. Un rol pe care și-l asumase și părea să și-l fi păstrat și printre adulți. Porecla îi venea de la origine. Era sirian și în acte era trecut Samir, dar, ca și lui Sferle, nu-i zicea nimeni pe numele adevărat. Așa cum Biancă îi spuneau adesea Berlina, de la mașina maică-sii, un Opel Rekord Berlina rarism pe vremea aceea, de proveniență rămasă necunoscută, care atrăgea privirile tuturor într-un regim politic plin de Dacii, Trabant și, ocazional, Skoda ori Lada.

Ușor derutat că iar îi alunecase gândul, Euclențiu se căznise totuși să fie atent la Siri. Sirianul, în virtutea contradicțiilor de altădată, deschisese o discuție despre religii la care inițial nu marșase nimeni, până când, insistând, reușise să-l stârnească pe Antim, un basarabean creștin get-beget și, de asemenea, vechi amic, ce până atunci stătuse, plin de importanța maturității lui, într-o expectativă oarecare.

— Ce, mă, te-ai radicalizat? îi aruncase acesta din urmă, nemalezistând, creolului care se învârtea ca un titez printre invitați și făcea slalom verbal printre dogme și cutume.

Chinuindu-se să stea picior peste picior – intenție reușită în aparență, datorită staturii impozante de om care făcea afaceri din care ieșeau bani serioși –, Antim afișa un aer degajat, însă tremurul vocii îl dădea de gol. Greu de ghicit